

Skifte efter afgangne Gaardmand Niels Larsen i Hestholm

Anno 1765 dend 6te Febr. mødte jeg underskrevne paa min Hosbond Velædle Hr Forvalter Sr Leths Vegne udi dend Gaard som Niels Larsen havde i fæste Hestholm kaldet mens Gaards Dato er blevet funden at være druknet i Søe=Søbye Søe, da hand i Erinde til Søebye paa sin hiem Vei, haver villet gaaet over Søen og saaledes er bleven druknet i en Iis Vaag, for at Registrere og Wurdere til viidere Skiftes foretagelse imellem Enkken Karen Laursdatter paa dend ene, og deres i Egteskab tilsammen avlede Børn 2 Sønner og 2 Døtre navnlig Lars Nielsen gl. 22 aar, Christian Nielsen gl. 20 aar, Anna Maria Nielsdatter, som haver til Egte Conradt Andersen og samme stæds sidder til værelse og Rebekka Nielsdatter alle paa dend anden Siide; Til forretningen at Ovese dend var bestieldt og mødt Gaardmændene Iwer Larsen i Hestholm paa Brahesborg gods og Laurs Laursen i Lildtofte paa Friderichs-Gave gods, hvor da udi bemeltes Hos - og overværelse blev forefunden og antegnet følgende:

I dend Daglig Stue	Rigsdaler	Mark	Skilling
1 fyrre Bord og 2 Ditto Bænker		5	
1 Eege Skab med Laas og Hengsler		4	
Derudi:			
1 Flaske			2
1 gl. Tegne Bog			1

1 Fyrre Kiste		2	
Der udi:			
Nogle Blaar			12

½ Fyrre Sengestæd		3	
Der udi:			
1 Grøn Ulden Stribet Over Dyene		5	
1 Blaae Stribet linned Ditto	1		
1 par Blaargarns Lagen		3	
1 Blaae Striber Hoved Puude			12
1 Ditto Rød Stribet			12
3 Skinne Stoele		1	8
3 Træe Stoele á 1 Sk.			3
1 Messing Senge Bækken		5	
1 Messing Fyhr Fad			12
3 Hylle Fielle á 8 Sk.		1	8
der paa:			
15 Leer Kar á 1 Sk.			15

1 gl. Gaase Bænk		1	
1 Salt Kar			4
1 Fløede Bøtte			2

1 gl. Kierne			4
I dend Øverste Stue			
1 Fyrre Halv-Kiste		4	
Der udi:			
10 (<i>symbol - muligvis pund</i>) Blaargarn á 4 Sk.		2	8
1 Blaar Hynde		2	
2 gl. Skiorter		4	

1 Eege Kiste med Laas og Hengsler	4		
Der udi:			
18 as. Hør Lærret á 10 Sk.	1	5	4
14 as. Blaargarn á 6 Sk.		5	4
10 as. Hvidt Vadmel á 12 Sk.	1	1	8
<i>(Effekternes værdi er ikke fuldt synlige i denne spalte)</i>			
3 as. Blaae Stribet Linned Tøj á 1 Mk.		3	

1 lille Eege Bord	2		
20 (<i>symbol- muligvis pund</i>) Hvid Opundet Ulden	1	2	
1 Grou an Strøegen Tebelette		1	
Der udi:			
4 par Tre Koppe á 6 Sk.		1	
1 Set Tre Potte		?	

3 Sten Krus		3	
1 Eege Kiste med Laas og Hengsler. Der udi fandtes ey andet end Børnenes Gang - Klæder			
1 Eege Halv Kiste med Laas og Hengsler	2		
Der udi:			
Piigernes Gangklæder			
1 lille Eege Skrin uden Laas og Hengsler		1	?
Der udi:			
1 Hatt			?
I ØII Kammeret			
2 Halv Tønder á 3 Mk.	1		
2 Oxe Hovder á 4 Mk.	1	2	
2 heel Tønder á 3 Mk.	1		
4 (<i>måske pund</i>) Tallig á 10 Sk.		1	4
2 Garn Vinder			8
2 Rokke á 2 Mk.		4	
2 gl. Potter á 1 Sk.			2
5 pund Ulden og Linned Garn ialt		3	2
I Senge Kammeret			
1 Rød Stribet Ulden Over Dyne	1	2	
1 Blaae Stribet Linned Under Dyne	2		
1 Rød Stribet Linned Ditto	1	4	

1 par Blaargarns Lagen		2	
1 Rød Stribet Hoved Puude		1	

3 Dosin Træ Tallerkener á 8 Sk.		1	8
1 gl. Stand Tønde			4
I Kielderen			
2 heele Tønder á 3 Mk.	1		
1 Eege Bord med Fyrre Blad	2		
7 Fyrre Bænkker			8
1 lille Eege Bord		2	
2 Fielle Stoele		2	
1 Mangel Fjel og Stok			8
1 Kierne		2	
1 Kande Skab af Fyrre		4	
Der udi:			
1 Messing Kiedel		3	
2 Kaaber Potter		5	
2 Messing Dørslag á stk. 8 Sk.		3	
1 Messing Sie		5	
1 Messing Kiedel		2	
1 Kaaber Tee Kiedel	1		
1 Fyhr Fad		1	8
1 Messing Tragd			8
1 lille Gryede			8
1 rive Jern			4
1 gl. Cuffert		1	
1 gl. Senge- Stæd med 4 stk. guul Stribet Omhæng		5	
Der udi:			
1 Grøn Stribet Ulden Over Dyne	4		
1 Linned Under Dyne	3		
1 par Hørgarns Lagen		4	
1 Hviid Ulden Puude med Vaar	1		
1 Hviid Linned Ditto uden Vaar		1	4

6 Hylle Fielle á 8 Sk.		3	
der paa:			
15 Sie Bøtter á 4 Sk.		3	12
4 Sie Kar á 2 Sk.			8
10 Leer Fade á 2 Sk.		1	4

1 gl. Gryde		1	
2 Ditto á 3 Mk.	1		
1 Ditto		2	
1 Ditto	1	2	
1 Graae Vadmels Kiol	2		
1 Flonels Trøye		4	
1 par Skind Buxer	1		

1 Skind Kofte	1	2	
1 Hatt		3	
1 gl. Skind Kofte		4	
1 par gl. Skind Buxer		1	
1 gl. Graae Vadmel's Kofte		2	
1 gl. Graae Vadmel's Kiol		1	
1 par Skoe med Messing Spænder		4	
1 par Ditto		3	
1 par Støvler	1		
5 Hørgarns Skiorter á 4 Mk.	3	2	
6 Hals Kluude af Kram Lærret á 8 Sk.		3	
1 par Halv Ermer á 1 Mk.		2	
2 Hals Kraver á 1 Mk.		2	
I Bryggerset			
2 Tønder Buug Meel á 2 Rd.	4		
1 Eege Bing			
der udi: Fandtes ey noget			
2 Øll Kar	3	2	
2 Sække á 1 Mk.		2	
3 Eege Baller á 2 Mk.	1		
12 Skp. Maldt á 1 Mk.	2		
4 gl. Stand Tønder á 24 Sk.	1		
1 gl. Jern Kakke lovn	5	2	
1 Indmueret Brygger Kiedel ½ Tønde stor med Laag	6	4	
1 gl. Degetrug			8
8 Sække á 1 Mk.	1	2	
1 Haand Qværn		4	
3 gl. Sække á 1 Mk.		3	
Paa Loftet			
Ruug 9 Tønder á 2 Rdr.	18		
Byg 22 Skpr. á 8 Mk.	8		
Boghvede 8 Skpr. 1 Rd.	8		
1 gl. Kurv			4
2 Skpr. Erter á 1 Mk.		2	
8 Sie Kuuber á 8 Sk.		8	
4 gl. Tønder á 2 Sk.			8
100 Stk. Brendte Muur Steen	1		
I Gaarden			
9 Stacke Bier á 2 Rdr.	18		
2 Beslagne Vogne med én Tvilling	13	2	
2 gl. Træ Vogne med Behør	4		
2 Jern Plouge med Behør á 8 Mk.	2	4	
1 Træ Ploug		2	
2 Jern Harver á 4 Mk.	1	2	

I Foer Loen			
1 Skierre Kiste med Kurv	1	2	
1 Ditto	1	2	
I Stalden			
3 par Læder Seeler med Tøuer og Kaabel á 4 Mk.	2		
1 Mue Bar			4
I Hugge Huuset			
3 Navrer á 1 Mk.		3	
3 Spæier Boer á 2 Sk.			6
1 Bue Saug		1	
1 Bull øxe		3	
1 Stump øxe		2	
2 Tor øxer ´1 Mk.		2	
1 Fork			4
I Herberget			
1 gl. Fúrre Senge - Stæd af 2 Fieller der udi:			8
1 gl. Ulden Over Dyne		4	
1 Ditto Linned Under Dyne		4	
1 gl. Puude		3	
1 par Blaargarns Lagen		1	

1 gl. Ditto Senge - Stæd af 2 gl. Fielle der udi:			2
1 gl. Ulden Dyne		5	
1 Ditto		3	
1 gl. Puude		2	
1 par Blaargarns Lagen		2	

1 Slibe Steen og Trug		1	4
1 Ild Klemme og Ild-Skoul á 12 Sk.		1	8
1 Skiurte Saug		3	
5 Jern Vokker á 2 Mk.	1	4	
Bester			
1 Vrinsk Hest 2 aar	20		
1 Graae Hoppe 9 aar	30		
1 Graae Ditto 3 aar	30		
1 Graae Vrinsk Hest 3 aar	28		
1 Graae Hoppe 3 aar	24		
1 Sort Hoppe 3 aar	24		
1 Sort Ditto 4 aar	29		
1 Sort Ditto 13 aar	12		
3 Stk. Aarings Føll á 8 Rdr.	24		
1 Brun Hest 10 aar	20		

Kiør			
1 Sort Blæsed 9 aar	13	2	
1 Sort Rygged Ditto	12		
1 Ditto 10 aar	13	2	
1 Blakked Ditto 13 aar	13	2	
1 Ditto 11 aar	13	2	
1 Ditto 10 aar	13	2	
1 Ditto 8 aar	13	2	
1 Sort Braaged ditto 4 aar	13	2	
Qvier			
2 Stk. á 10 Rdr.	20		
Aarings Kalve			
5 Stk. á 4 Rdr.	20		
Faar			
20 Stk. og 2 Væder á 1 Rdr.	22		
Giæs			
3 Stk. og 1 Gasse á 2 Mk.	1	2	
Sviin			
10 Stk. á 8 Mk.	13	2	
Summa	649	5	7
<p>Viidere end som nu anført er, forefandtes ikke, ei Heller vedste Enkken med tilstæde værende noged meere at angive som Sterb-boen kunde være tilhørende; Opstaar da med Skifteds viidere Behandling indtil 30te Dagen efter Loven; Førend Forretningen blev Sluttet mødte Ole Rasmussen tienende Hr. Lacopidan i Søebye og tilkiende gav at have til gode hos dend Sal. Mand som hand havde laant ham i alt 4 Rdr., hvilket hand var begierende at maatte vorde tilførdt. Actum Sterb-boen foreskreven Aar og Dag.</p> <p style="text-align: center;">Bagger</p> <p>Som Wurderings Mænd og Overværende Laurs Laursen Liltofte Iver Laursen Hestholm</p>			
<p>Anno 1766 den 13 Martii var mødt atter udi Sterb-boen /: efter paa 30te Dagen og var mødt mens ej fandtes arvingerne tilstæde, hvor for udi Følge samtlige vedkommendes Forlangende haver opstaaet med Skivted til i Dag :/ Paa Friderichs - Gave Herskabs Vegne, sin Forvalter Morten Leth, med tiltagne og ved Wirderings Forretningen brugte Mænd Lars Larsen i Lildtofte og Iver Larsen i Hestholm, for at afhandle Skivte og Deeling imellem Enkken KarenLaursdatter paa dend eene - og Deres i Egteskab tilsammen avlede 2 Sønner og 2 Døttre som i forrige Forretning er benævnt; Enkken havde antaget til Laugværge Peder Pedersen Huusmand i Tokkelhuuset so var tilstæde; Den ældste Søn Lars Nielsen som haver fæsted Gaarden, indfandt sig paa egne og sin Syster Rebecca Nielsdatters Vegne som hendes Formynder, Christian Nielsen med sin Formynder Niels Andersen Gaardmand i Wolbroe, samt Conradt Andersen Gaardmand i Mehlbye paa egne og sin Huustroe Anna Maria Nielsdatters hendes Vegne var saaledes alle mødte, for enhver især deres Arve - Rett at beoagte; Udi alle bemt^e deres Hos - og Overværelse imellem samtlig som Frender blev aftaelt og vedtaget til denne Skivte Forretnings Slutning, hvad ifølge samme skal</p>			

være til Rette Snoer for Fæsteren og hands Med-arvinger udi Efter-Tiiden, dend første at af lever Aftaelen, og de sidste hvad de haver hos hanem at paastaae og oppebære, og er efter deres Anmeldelse og Udsigende følgende:

1) Sønnen eller Fæsteren Lars Nielsen som haver Tiltraadt Gaarden, imod at hand er indgangen til ald Gaardens Formue efter Wurderings Forretningen, forbinder sig til: at være ansvarlig til Herskabet fuldkommen Besætning, Besædning og Gaardens Brøstfældighed efter Hartkornets Størrelse 10 Tdr. 3 Skpr. 2 Fr. efter Loven og Forordningerne af 15 Janu. 1701 og 13 Febr. 1722 som det der udi Boen er 1ste Prioritet. Der nest og i

2^{den}) Udstyrer hand sine Syskende, imellem Dennem med Formyndre aftaelte Fædrene og Mødrene arv paa denne efterskrevne Maade:

Sin Broder Christian Nielsen i saa Fald skal hand give - udi Penge	100		
1 Best eller	16		
1 Eege Kiste med fornøden Beslag blev hannem strax leverede			

Systemen **Anna Maria**, hendes Vederlag her imod, declarerede hendes Mand med og paa egne Vegne, allerede ved sit Givtemaal med hende, haver til ald takke bekommed, saa at hand inted efter begge sine Sviger-Forældre viidere udi arv havde her i Gaarden at fordre eller paastaae, mens sagde sig med det bekomne aldeles fornøyet.

Systemen Rebecca Nielsdatter bepligter hand sig til i liige Tilfælde at betaele udi Fædrene og Mødrene Arv, udi Penge	66	4	
Bryllup paa 100 Personer frii -			
1 Sæng med Ditto Klæder eller	20		
1 Eege Kiste med fornøden Beslag blev hende strax levered			
1 Vogn eller	16		
1 Koe eller	6		
1 Best eller	10		

Hvilket ialdt beløber sig i Penge Eet Hundrede Tredsindstive ? Rigsdaler og fiire Mark, 2 Bester eller 26 rdr., Eet Bryllup paa 100 Persohner /: Som i fald Rebekka udi Ugift Stand ved Døden maatte afgaae, ei gaar imellem hendes efterlevende Arvinger udi Arv eller Skivte, mens samme Bekostning Fæsteren Hiemfalder alene:/ Én Seng med Senge Klæder eller 20 rdr. og Én Koe eller 6 rdr. 4Mk.

Som Skivte-Forvalteren udi aldt efter Arvingernes Forlangende Approberede, allerhelst, da hand erfarede af Wurderings Forretningen at det udlovede kunde udstyrres, uden at Herskabet der ved kunde præjuridiceres for sin, i henseende til Gaardens Besædning, Besætning og Brøstfældighed, prefererende Fordring, og derfor, til Sikkerhed for samme blev udlagt Wærdie i Sterb-boen, det Fæsteren desuden og forpligtede sig til at holde Herskabet i dette Fald bestandig Skadesløse.

For Resten, da Enkken, Fæsterens Moder, ej haver med hendes Børn søgt Arv efter sin Sal. Mand Niels Larsen, og hun formedelst Alderdom og Svaghed haver frastaaet Gaarden med hvis der udi inde og ude befindes, saa haver hun med Laugværges Raad udladt sig med, at vil i dend Stæd nöyes med Livs Ophold uden Tvang i Gaarden, hvilked Sønnen eller Fæsteren Lars Nielsen godvillig tilstod hende og efter som Frenderes Vedtaele og Raad skal bestaae for hendes øvrige Leve-Tiid udi følgende: Enkken skal i Gaarden nyede Liivs-Tiid Pr? Huus værelse med Sæng og Sænge Klæder samt fornøden Boehave og Kaal Jord; desuden til fornøden Ophold aarlig Ruug 1½ Tdr. Byg ½ Td. frie til Mølle og frie formaled, forbrygget og

forbaged. 1 Koe af Gaardens Flok med frie Føde og Græs, 2 Faar paa samme maade, 2 feede Giæs, 2 Skpr. Boghvede Gryn, ½ Skp. Havre Gryn, 2 ? røged Flæsk, ½ Skp. Saldt, 1 Skp. Humle, 2 ? Lyes, 8 læs Tørv, frie Kirkke Egdt naar hun ei kand gaae, fornøden Ofer-penge, og Endelig udi Sygdom og Svagheds Tilfælde, lader Lars Nielsen hende kierlig opvarte enten ved sin Koene eller anden Skikkelig og troe Quind Menneske; Naar det til sidst behager Gud, ved Døden at kalde hende herfra, da lader Sønnen Lars Nielsen hende paa egen Bekostning standsmæssig begrave, imod at han uden Deeling med sine Medarvinger, alene beholder hvis hun sig efterlader undtagen hendes Gang Klæder, som hendes Døtre og ingen andre allene til Deeling tilfalder. Dette og Skivte Forvalteren efter for an førte Omstændigheder gav Bifald, og det paa dend Maade efter Begiering: At hvem udi Enkkens Livs-Tiid haver Gaarden i Fæste, bliver herved bepligtet at forsørge Enkken sin Livs-Tiid med hvis Forplæghning her udi er specificeret baade sundt og godt i alle Maader, dog med denne viidere Forklaring: at saa længe Enkken lever i fællig med Gaardens Fæster og sin Koene og hos denne holder Dug og Disk haver denne afgivet til hende ingen Stæd her, mens alene udi Eenligheds Tilfælde.

Sluttelig bepligtede Lars Nielsen sig ydermere til at betaele ald Sterb-boens beviislig og rigtig Gield, betaler dette Skivtes Bekostning og at holde Skivteforvalteren for denne behandling udi alle optænkelige Maader ansvar frii; Og, da intet viidere her ved fandtes at observere, blev Skivted saaledes som melded er, Sluttet i Sterb-boen foreskreven Aar og Dag. Dette til Bekræftelse under Skivte Forvalterens og indfoydte Vedkommendes Underskrift.

M. Leth

Enkken med Laugværge, Karen KL Laursdatter

Peder Pedersen fra Tockelund

Paa egne og min Syster Rebekkas Vegne, Lars Nielsen

Paa egne og min Huustrues Vegne, Conrad CA Andersen

Formynderen Niels NA Andersen

De 2de Vitterligheds Mænd, Laurs Laursen, Iver Laursen, Hestholm.